

Edizzjoni Provviżorja

KONKLUŻJONIJIET TAL-AVUKAT ĠENERALI

WAHL

ippreżentati fit-22 ta' Marzu 2018 (1)

Kawża C-648/16

Fortunata Silvia Fontana

vs

Agenzia delle Entrate - Direzione provinciale di Reggio Calabria

(talba għal deċiżjoni preliminari mill-Commissione tributaria provinciale di Reggio Calabria (il-Kummissjoni Fiskali Provinċjali ta' Reggio Calabria, l-Italja))

“Taxxa fuq il-valur miżjud — Suspett ta' evażjoni tat-taxxa — Studji settorjali — Determinazzjoni tal-VAT dovuta permezz ta' metodi induttivi — Prinċipju ta' proporzjonalità — Prinċipju ta' newtralità — Stqarriż iudizzjarju — Dritt għad-difiża — Standard tal-prova”

1. Id-dispożizzjonijiet tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE tat-28 ta' Novembru 2006 dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur miżjud (2) u l-prinċipji li jirregolaw is-sistema tal-VAT jipprekludu leżijonazzjoni nazzjonali li tippermetti lill-awtoritajiet jevalwaw it-taxxa dovuta minn kontribwent li preżumibbilment ma ddikjarax il-VAT kollha permezz ta' metodu induttiv li huwa bbażat fuq studji settorjali li jikkalkolaw id-dgħul probabbli ta' qerti kategoriji ta' kontribwenti?

2. Fi ftit kliem, din hija d-domanda magħmula f'din il-kawża, mill-Commissione tributaria provinciale di Reggio Calabria (il-Kummissjoni Fiskali Provinċjali ta' Reggio Calabria, l-Italja).

I. Il-kuntest iuridiku

A. Id-dritt tal-Unjoni

3. Il-premessa 59 tad-Direttiva dwar il-VAT tipprevedi:

“Stati Membri għandhom ikunu jistgħu, f'qerti limiti u soġġetti għal qerti kondizzjonijiet, jintroduċu, jew ikomplu japplikaw, miżuri speċjali b'deroga għal din id-Direttiva biex il-qbir tat-taxxa jiġfief jew b'ala prevenzjoni kontra qerti forom ta' evażjoni jew ta' evitar tat-taxxa.”

4. L-Artikolu 73 tad-Direttiva dwar il-VAT jipprovdi:

“Fir-rigward tal-provvista ta' merkanzija jew servizzi, minbarra kif imsemmi fl-Artikoli 74 sa 77, l-

ammont taxxabbli għandu jinkludi dak kollu li jikkostitwixxi l-as miksub jew li għandu jinkiseb mill-fornitur, għall-provvista, mill-konsumatur jew parti terza, inklużi s-sussidji marbuta direttament mal-prezz tal-provvista.”

5. L-Artikolu 242 tad-Direttiva dwar il-VAT jistabbilixxi li:

“Kull persuna taxxabbli trid iż-żomm kontijiet dettaljati biżżejjed biex il-VAT tkun tista’ tkun applikata u biex l-applikazzjoni tagħha tkun ivverifikata mill-awtoritajiet tat-taxxa.”

6. L-Artikolu 244 tal-istess direttiva jipprovdi:

“Kull persuna taxxabbli għandha tiżgura li kopji tal-fatturi ma’ru?a minnha, jew mill-konsumatur tagħha jew, f’isimha u għan-nom tagħha, minn parti terza, u l-fatturi kollha li hija r?eviet, ikunu ma’?una.”

7. Skont it-termini tal-Artikolu 250(1) tad-Direttiva dwar il-VAT:

“Kull persuna taxxabbli għandha tippreżenta denunzja tal-VAT li tistipula l-informazzjoni kollha me?tie?a biex tin?adem it-taxxa li ?iet imposta u t-tnaqqis li jrid isir inklu?, sa fejn hu me?tie? biex tkun stabbilita l-ba?i tal-valutazzjoni, il-valur totali tat-transazzjonijiet li għandhom x’jaqsmu ma’ dawn it-taxxi u tnaqqis u l-valur ta’ kwalunkwe transazzjonijiet e?enti.”

8. L-Artikolu 273 tad-Direttiva dwar il-VAT jipprovdi:

“L-Istati Membri jistgħu jimponu obbligi o?rajn li jidhrulhom me?tie?a biex ji?guraw il-?bir korrett ta’ VAT u biex ma ssirx frodi, so?żett għall-?tie?a ta’ trattament indaqs bejn transazzjonijiet domesti?i u transazzjonijiet li jsiru bejn Stati Membri minn persuni taxxabbli u sakemm dawn l-obbligi, fin-negozju bejn Stati Membri, ma jagħtux lok għal formalitajiet konnessi mal-qsim ta’ fruntieri.

[...]

B. Id-dritt nazzjonali

9. L-Artikolu 39 tad-Decreto del Presidente della Repubblica no. 600 tad-29 ta’ Settembru 1973 (3) (id-Digriet Presidenzjali Nru 600/1973) jipprovdi:

“Fil-ka? ta’ d?ul ta’ kumpannija ta’ persuni fi?i?i, l-uffi?ju [tat-taxxa] għandu jagħmel l-a?ustament:

[...]

d) jekk l-inkompletezza, il-falsità jew l-impre?ijoni tal-elementi indikati fid-dikjarazzjoni u l-annessi tagħha tirri?ulta mill-ispezzjoni tal-kontijiet jew kontrolli o?ra msemmija fl-Artikolu 33 jew mill-kontroll fuq il-kompletezza, il-pre?ijoni u l-vera?ità tal-kontijiet abba?i tal-fatturi u dokumenti o?ra relatati mal-impri?a u tad-data u l-informazzjoni mi?bura mill-Uffi?ju [tat-Taxxa] f’konformità mal-Artikolu 32. L-e?istenza ta’ attivitajiet mhux iddikjarati jew l-assenza ta’ obbligi ddikjarati jistgħu jkunu dedotti abba?i ta’ pre?unzjonijiet sempli?i, sakemm dawn ikunu serji, pre?i?i u konsistenti.

[...]

10. L-Artikolu 54 tad-Decreto del Presidente della Repubblica tas-26 ta’ Ottubru 1972 Nru 633 (4) (id-Digriet Presidenzjali Nru 633/1972), jipprovdi, essenzjalment, li l-verifika tal-vera?ità tad-dikjarazzjonijiet tal-VAT tista’ titwettaq permezz ta’ revi?joni formali tad-dikjarazzjoni sottomessa

mill-impri? a jew f'iktar dettall, jew abba?i tal-informazzjoni u d-data disponibbli g?all-amministrazzjoni tat-taxxa jew dik mi?bura mill-amministrazzjoni skont is-setg?at investigattivi tag?ha.

11. L-Artikolu 62a tad-Decreto-legge no. 331 (5) tat-30 ta' Awwissu 1993 (id-Digriet Le?i?lattiv Nru 331/93) jipprevedi li:

“Wara li ji?u kkonsultati l-korpi tal-kummer? u professjonali rilevanti, is-servizzi tad-dipartiment tat-taxxa tal-Ministeru tal-Finanzi g?andhom ifasslu [...] b'rabta ma' diversi setturi ekonomi?i, studji settorjali spe?ifi?i bl-g?an li jrendu l-pro?ess tal-evalwazzjoni iktar effettiv u jag?mluha possibbli li ji?i stabbilit f'iktar dettall il-koeffi?jenti pre?unti msemmija fl-Artikolu 11 tad-Digriet Amministrattiv Nru 69 tat?2 ta' Marzu 1989 [...]. G?al dan l-iskop, is-servizzi g?andhom jidentifikaw kampjuni rappre?entattivi ta' kontribwenti f'dawk is-setturi li jistg?u ji?u analizzati sabiex jidentifikaw fatturi li huma karatteristi?i tal-attività mfittxija. L-istudji tas-settur g?andhom ji?u approvati permezz ta' digriet tal-Ministru tal-Finanzi [...]; dawn jistg?u ji?u mist?arr?a u g?andhom ikunu validi g?all-finijiet ta' evalwazzjoni mis-sena tat-taxxa 1995.”

12. L-Artikolu 62e(3) tad-Digriet Le?i?lattiv Nru 331/93 jipprovdi:

“Evalwazzjonijiet skont l-Artikolu 39(1)(d) tad-[Digriet Presidenzjali Nru 600/1973] u l-Artikolu 54 tad-[Digriet Presidenzjali Nru 633/1972] jistg?u jkunu bba?ati wkoll fuq l-e?istenza ta' inkonsistenzi serji bejn id-d?ul, ir-remunerazzjoni u t-taxxi ddikjarati u dawk li jistg?u ji?u dedotti b'mod le?ittimu mill-karatteristi?i u l-kundizzjonijiet li skonthom l-attività spe?ifika mfittxija ti?i e?er?itata, jew mill-istudji tas-settur imfassla skont l-Artikolu 62a ta' dan id-digriet.”

13. L-Artikolu 10 tal-Legge no. 146, tat-8 ta' Mejju 1998 (6) (il-Li?i Nru 146/1998) jipprovdi:

“1. L-a??ustamenti tat-taxxa bba?ati fuq l-istudji settorjali [...] g?andhom japplikaw g?al kontribwenti f'konformità mal-pro?eduri stabbiliti f'dan l-artikolu meta d-d?ul jew ir-remunerazzjoni ddikjarati jkunu inqas mid-d?ul jew r-remunerazzjoni li jistg?u ji?u ddeterminati abba?i ta' tali studji.

[...]

3a. G?all-ka?ijiet imsemmija fil-paragrafu 1, l-[Uffi??ju tat-Taxxa] g?andu, qabel ma jikkomunika l-avvi? dwar l-evalwazzjoni tat-taxxa, jistieden lill-kontribwent biex jidher quddiemu skont l-Artikolu 5 tad-Digriet Le?i?lattiv Nru 218 tad?19 ta' ?unju 1997.

3b. Fil-ka? ta' insuffi?jenza fid-d?ul iddeterminata abba?i tal-istudji settorjali, ir-ra?unijiet li ji??ustifikaw l-insuffi?jenza fid-d?ul li ?iet iddikjarata b?ala mhux xierqa g?al dawk li jirri?ultaw mill-applikazzjoni ta' dawn l-istudji jistg?u ji?u ??ertifika. Ir-ra?unijiet g?al inkonsistenzi bejn id-dikjarazzjoni u l-indikaturi ekonomi?i identifika mill-istudji msemmija hawn fuq jistg?u ji?u ??ertifika wkoll. Tali ?ertifikat g?andu jo?ro?, fuq it-talba tal-kontribwenti [...]

[...]

5. G?all-finijiet ta' [VAT], g?ad-d?ul jew ir-remunerazzjoni og?la, iddeterminati abba?i tal-istess studji settorjali, b'kunsiderazzjoni tal-e?istenza ta' tran?azzjonijiet mhux taxxabli jew tran?azzjonijiet su??etti g?al arran?amenti spe?jali, ti?i applikata r-rata medja li tirri?ulta mill-proporzjon bejn it-taxxa fuq tran?azzjonijiet taxxabli u d-d?ul mill-bejg? iddikjarat, in-nett tat-taxxa fuq il-provvisti ta' merkanzija deprezzabbli, u d-d?ul mill-bejg? iddikjarat.

[...]

7. Kummissjoni ta' esperti mag??ula mill-Ministru, li wkoll se tie?u inkunsiderazzjoni r-rapporti

magħmula minn organizzazzjonijiet ekonomiċi professjonali u ordnijiet professjonali, għandha titwaqqaf permezz ta' digriet tal-Ministeru tal-Finanzi. Din il-kummissjoni, qabel l-approvazzjoni u l-pubblikazzjoni ta' kull studju settorjali, għandha tagħti opinjoni dwar il-kapaċità ta' dawn l-istudji biex jirrappreżentaw ir-realtà li qegħdin jirreferu għaliha. [...]

[...].”

II. Il-fatti, il-proċedura u d-domanda preliminari

14. Fortunata Silvia Fontana kienet suġġetta għal proċedura ta' aġġustament tat-taxxa għall-2010 inkluż, *inter alia*, il-VAT tagħha.

15. L-Agenzia delle Entate (l-Uffiċċju tat-Taxxa, l-Italja) bagħtilha, fl-14 ta' Mejju 2014, stedina biex tidher quddiemu, li wasslet għall-ftuq ta' proċedura *inter partes* li fiha F. S. Fontana ssottomettiet osservazzjonijiet u ppreżentat dokumenti intiżi biex jirrifjutaw id-determinazzjonijiet li permezz tagħhom kien preżunt li d-dewl tagħha kien ogħla minn dak iddikjarat. Madankollu, l-Uffiċċju tat-Taxxa ma sabx l-argumenti u d-dokumenti mressqa persważivi u, fl-24 ta' Diċembru 2014, bagħat lil F. S. Fontana avviż dwar l-evalwazzjoni tat-taxxa li jikkonferma s-sena 2010 għal, *inter alia*, il-VAT mhux imqallsa.

16. Il-proċedura tal-evalwazzjoni tat-taxxa f'iet mill-applikazzjoni, fuq F. S. Fontana, tal-istudji settorjali li jirrelataw mal-kategorija tal-kontabilisti u l-konsulenti tat-taxxa.

17. Ir-rikorrenti ressqet kawża quddiem il-Commissione tributaria provinciale di Reggio Calabria (il-Kummissjoni Fiskali Provinċjali ta' Reggio Calabria) biex tikkontesta, *inter alia*, l-ammont ta' arretrati tal-VAT mitlub mill-Uffiċċju tat-Taxxa. B'mod partikolari, hija stqarret li l-Uffiċċju tat-Taxxa b'mod baljat applika għas-sitwazzjoni tagħha l-istudju settorjali li jirrelata mal-kontabilisti pubbliċi u l-konsulenti tat-taxxa, minflok l-istudju li jirrelata mal-konsulenti tal-estjoni tar-riżorsi umani, li skontha din hija l-attività ewlenija tagħha. Barra minn hekk, hija argumentat li l-ammont tal-VAT mitlub mill-Uffiċċju tat-Taxxa kien sempliċement iddeterminat abbażi ta' studju settorjali li injora l-attività ekonomika reali li attwalment kienet wettqet.

18. Minabba d-dubbi li kellha rigward l-interpretazzjoni korretta tad-dritt tal-Unjoni, din il-qorti ddeċidiet li tissospendi l-proċeduri quddiemha u tagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja d-domanda preliminari li f'ejja:

“L-Artikoli 113 u 114 TFUE kif ukoll id-[Direttiva tal-VAT] jostakolaw il-leġiżlazzjoni nazzjonali Taljana kkostitwita mill-Artikoli 62e(3) u 62a tad-Digriet Leġiżlattiv Nru 331/93 [ikkonvertit f'li] Nru 427, tad-29 ta' Ottubru 1993, sa fejn din tippermetti l-applikazzjoni tal-VAT għal fatturat globali, stabbilit bl-induzzjoni, fid-dawl tal-osservanza tal-obbligi ta' tnaqqis u ta' riperkussjoni u, b'mod ġenerali, tal-prinċipju ta' newtralità u ta' trasferiment tat-taxxa?”

19. Il-Gvern Taljan u l-Kummissjoni Ewropea ppreżentaw osservazzjonijiet bil-miktub. Huma ppreżentaw ukoll argumenti orali fis-seduta li nżammiet fit-18 ta' Jannar 2018.

III. Analizi

20. Bid-domanda preliminari tagħha, il-qorti tar-rinviju qiegħda tistaqsi, essenzjalment, jekk id-dispożizzjonijiet tad-Direttiva tal-VAT u l-prinċipji li jirregolaw is-sistema tal-VAT għandhom xi u interpretati b'ala li jipprekludu leżiżlazzjoni nazzjonali, b'al dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali, li tippermetti lill-awtoritajiet jevalwaw it-taxxa dovuta minn kontribwent li preżumibbilment ma ddikjarax il-VAT kollha permezz ta' metodu induttiv li huwa bba'at fuq studji settorjali li jikkalkolaw id-d'ul probabbli ta' żerti kategoriji ta' kontribwenti.

21. Sa fejn jien, il-Qorti tal-Ġustizzja, sa issa, qatt ma eżaminat il-kompatibbiltà ta' leżiżlazzjoni nazzjonali simili għal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali mar-regoli u l-prinċipji li jirregolaw is-sistema tal-VAT. Sfortunatament, minkejja l-fatt li din il-leżiżlazzjoni għandha numru ta' karatteristiċi speċifiċi, il-qorti tar-rinviju ma tagħtix għafna spjegazzjonijiet għall-inkompatibbiltà possibbli tagħha mar-regoli u l-prinċipji tas-sistema tal-VAT.

22. Fi kwalunkwe każ, mid-deżiżjoni tar-rinviju, jidher li d-dubbi tal-qorti tar-rinviju jikkonfermaw l-iktar ksur possibbli tal-prinċipji, li huma l-bażi tad-Direttiva dwar il-VAT, ta' proporzjonalità u newtralità fiskali. B'mod partikolari, il-qorti tar-rinviju tixtieq tkun taf jekk sistema fejn il-VAT dovuta minn kontribwent ma tkunx evalwata abbażi tat-tranżazzjonijiet individwali mwettqa minnu, i'da tiżi kkalkolata skont id-d'ul mill-bejgħ globali stmat tiegħu, tistax taffettwa b'mod negattiv l-abbiltà tal-kontribwent biex, min-naħa l-waħda, inaqqs l-input tal-VAT u, min-naħa l-oħra, "jgħaddi" l-output tal-VAT lill-klijenti tiegħu. B'mod partikolari, il-qorti tar-rinviju tenfasizza li l-persuna taxxabbli tibqa' obbligata għall-ammont totali tat-taxxa meqjusa mill-awtoritajiet tat-taxxa b'ala dovuta, inkluż kwalunkwe parti minn din it-taxxa li hija kellha tiffattura lill-klijenti tagħha.

23. F'dan il-kuntest, minnabba l-konżiżjoni tad-deżiżjoni tar-rinviju msemmija hawn fuq u s-sottomissjonijiet mhux daqshekk iddettaljati tal-Gvern Taljan, ser niffoka l-analiżi tiegħi fuq dawn il-kwistjonijiet speċifiċi, waqt li nwarab elementi oħra li ma għewx ippreżentati b'mod espliċitu quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja u, b'konsegwenza ta' dan, diskussi bejn il-partijiet.

24. Madankollu, qabel ma neżamina dawn il-kwistjonijiet, naraha għa' utli li niddeskrivi b'mod konżiż kif ta' dem il-leżiżlazzjoni nazzjonali inkwistjoni fil-kawża prinċipali.

A. L-istudji settorjali

25. Sa fejn nista' nifhem, l-istudji settorjali inkwistjoni fil-kawża prinċipali huma mfassla u approvati mill-Ministeru tal-Finanzi Taljan, wara konsultazzjoni mal-korpi tal-kummerċ u professjonali rilevanti.

26. Dawn l-istudji huma bba'ati fuq analiżi ekonomiċi u tekniki matematiċi u statistiċi, u jintużaw biex jikkalkolaw id-d'ul probabbli ta' żerti kategoriji ta' kontribwenti. Dan ise' billi tiżi identifikata l-kapażità potenzjali ta' daww il-kategoriji ta' kontribwenti li jiżeneraw d'ul, fid-dawl ta' fatturi interni u esterni li jistgħu jaffettwaw l-istess kapażità (b'all-iskeda ta' mien tal-attività, is-sitwazzjoni tas-suq, e''). B'mod iktar konkret, l-istudji settorjali huma mfassla permezz ta' st'arri, għal kull kategorija, dwar ir-relazzjoni bejn il-varjabbli tal-kontabbiltà u daww strutturali, kemm internament fil-kumpannija (il-proċess tal-produzzjoni, iż-żona tal-bejgħ, e'') kif ukoll esternament (it-tendenzi tad-domanda, il-livelli tal-prezz, il-kompetizzjoni). L-istudji settorjali jikkunsidraw ukoll il-karatteristiċi ta' żona territorjali li fiha joperaw il-kontribwenti.

27. L-istudji settorjali jistgħu jintużaw mill-kontribwenti b'ala punt ta' riferiment meta jissottomettu d-dikjarazzjonijiet tagħhom lill-Uffiċċju tat-Taxxa u jintużaw ukoll minn dan tal-aħbar għall-kontrolli. L-istudju settorjali li huwa applikabbli għal sitwazzjoni partikolari huwa dak rilevanti għall-“attività predominanti” tal-kontribwent: l-attività li tġenerat l-oġġett ammont ta' d'ul għall-kontribwent fil-perijodu rilevanti.

B. Il-kuntest ġenerali

28. Wara li jew deskritti l-karatteristiċi prinċipali tal-leġiżlazzjoni nazzjonali inkwistjoni, naraha utli li nfakkar b'mod konċiż id-dispożizzjonijiet rilevanti tad-dritt tal-Unjoni kif ukoll il-urisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja dwar dawn id-dispożizzjonijiet. Fil-fatt, f'numru ta' każijiet, il-Qorti tal-Ġustizzja diġà pprovdiet kjarifiki fuq diversi aspetti tal-liġi tal-VAT li huma ta' importanza għal din il-kawża.

1. Ir-rwol tal-kontribwenti u l-ammont taxxabbli

29. L-ewwel nett, għandu jiġi enfasizzat li l-prinċipju bażiku tas-sistema tal-VAT huwa li din hija intiża li tintaxxa biss lill-konsumatur finali. Sussegwentement, l-ammont taxxabbli li jservi b'ala bażi għall-VAT li għandha tinżabar mill-awtoritajiet tat-taxxa *ma jistax jaqbe* il-korrispettiv imqallas mill-konsumatur finali li huwa l-bażi biex tiġi kkalkolata l-VAT li fl-aħbar mill-aħbar hija m'arrba minnu. Fil-fatt, ma humiex il-persuni taxxabbli nnifishom li jgħarrbu l-piż tal-VAT. L-uniku rekwiżit impost fuqhom, meta dawn jidlu fil-produzzjoni u l-proċess tad-distribuzzjoni qabel l-istadju tat-taxxa finali huwa li, f'kull stadju tal-proċess, jiġbru t-taxxa f'isem l-awtoritajiet tat-taxxa u jgħadduha lilhom (7).

30. L-Artikolu 73 tad-Direttiva dwar il-VAT jistabbilixxi li l-ammont taxxabbli jinkludi, għall-provvisti ta' merkanzija u servizzi, dak kollu li jikkostitwixxi l-korrispettiv miksub jew li jrid jinkiseb mill-fornitur mingħand ix-xerrej (8). Dan il-korrispettiv huwa għalhekk il-valur suġġettiv, jiġifieri, il-valur realment irrevut, u mhux valur stmat skont kriterji oġġettivi (9). Li kieku l-awtoritajiet tat-taxxa kellhom jitolbu ammont li jaqbe it-taxxa effettivament imqallsa mill-konsumatur finali, il-prinċipju ta' newtralità tal-VAT ma jkunx osservat fil-konfront ta' persuni taxxabbli (10).

31. Sabiex tiġi ggarantita newtralità sħiħa tas-sistema sa fejn huma kkonfermati persuni taxxabbli, id-Direttiva dwar il-VAT tipprevedi sistema ta' tnaqqis imfassla biex tiġi għura li l-persuna taxxabbli ma tiġix imposta fuqha l-VAT b'mod indebitu. Karatteristika bażika tas-sistema tal-VAT hija għalhekk li l-VAT hija imposta biss fuq kull tranżazzjoni wara t-tnaqqis tal-ammont tal-VAT miġjub direttament mill-ispiża ta' diversi komponenti tal-prezz tal-merkanzija u s-servizzi (11).

2. L-obbligi tal-kontribwenti

32. It-tieni nett, skont l-Artikolu 242 tad-Direttiva dwar il-VAT, kull persuna taxxabbli għandha ttejjem kontijiet dettaljati bi ttejjem biex il-VAT tkun tista' tiġi applikata u biex l-applikazzjoni tagħha tkun tista' tiġi vverifikata mill-awtoritajiet tat-taxxa. L-Artikolu 244 ta' din id-direttiva jeżiġi ukoll li persuni taxxabbli jiġuraw li kopji tal-fatturi ma'ruża u rrevuti minnhom jinżammu. Iktar minn hekk, skont l-Artikolu 250(1) tal-istess direttiva, persuni taxxabbli għandhom jissottomettu dikjarazzjoni tal-VAT li tistabbilixxi l-informazzjoni kollha meżiża biex tiġi kkalkolata t-taxxa dovuta lill-Istat.

33. Kif stqarret b'mod konsistenti l-Qorti tal-Ġustizzja, mill-Artikoli 2, 250(1) u 273 tad-Direttiva dwar il-VAT, u mill-Artikolu 4(3) TUE, jirriżulta li l-Istati Membri għandhom l-obbligu li jieħdu l-miżuri leżiġlattivi u amministrattivi kollha xierqa biex jiġuraw il-bir tal-VAT kollha dovuta fit-territorju tagħhom u biex jipprevjenu l-evażjoni. Aqir frawdolenti ta' persuna taxxabbli, b'all-abi tal-provvisti u tad-d'ul, ma għandux jostakola l-bir tal-VAT. L-awtoritajiet tal-Istati Membri

g?andhom, f'dak il-ka?, ja?ixxu sabiex jistabbilixxu mill-?did is-sitwazzjoni li kien ikun hemm fl-assenza ta' eva?joni tat-taxxa (12).

34. Il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet ukoll li, lil hinn mil-limiti li jistabbilixxu, id-dispo?izzjonijiet tal-Artikolu 273 tad-Direttiva dwar il-VAT la jispe?ifikaw il-kundizzjonijiet u lanqas l-obbligi li l-Istati Membri jistg?u jimponu u li, g?aldaqstant jikkonferixxu lill-Istati Membri mar?ni ta' diskrezzjoni fir-rigward tal-mezzi inti?i sabiex jintla?qu l-g?anijiet imsemmija hawn fuq. Madankollu, il-mi?uri li l-Istati Membri jistg?u jadottaw skont l-Artikolu 273 tad-Direttiva dwar il-VAT, sabiex ji?guraw il-?bir korrett tat-taxxa u sabiex jipprevjenu l-eva?joni, ma g?andhomx imorru lil hinn minn dak li huwa ne?essarju sabiex jil?qu tali g?anijiet (ta' proporzjonalità) u ma g?andhomx jikkompromettu n-newtralità tal-VAT (13).

35. L-istess prin?ipji japplikaw fir-rigward tal-penali li l-Istati Membru jistg?u jimponu fil-ka? ta' ksur tal-obbligi li jo?or?u mil-le?i?lazzjoni tal-VAT. Fl-assenza ta' sistema ta' penali fid-Direttiva dwar il-VAT, l-Istati Membri jirri?ervaw is-setg?a li jag??lu l-penali li jqisu b?ala xierqa. Madankollu, g?andhom je?er?itaw din is-setg?a f'konformità mad-dritt tal-Unjoni Ewropea u l-prin?ipji ?enerali tieg?u. B'mod partikolari, dawn il-penali ma jistg?ux jiksru l-prin?ipju ta' proporzjonalità (14) u jmorru kontra n-newtralità tal-VAT (15).

C. Il-kwistjonijiet imqajma f'din il-kaw?a

36. Huwa f'dan il-kuntest li ser ne?amina l-kwistjonijiet imqajma minn din il-kaw?a. Madankollu, ser nikkunsidra biss jekk le?i?lazzjoni nazzjonali li tippermetti lill-awtoritajiet tat-taxxa jevalwaw it-taxxa dovuta minn kontribwent li pre?umibbilment ma ddikjarax il-VAT kollha permezz ta' metodu induttiv li huwa bba?at fuq studji settorjali hijjex *per se* kontra l-prin?ipji ta' proporzjonalità u newtralità fiskali.

37. Fil-fatt, min?abba t-tqassim tal-?urisdizzjonijiet bejn il-Qorti tal-?ustizzja u l-qrati nazzjonali, hija f'idejn dawn tal-a??ar biex jiddeterminaw, fid-dawl tal-gwida pprovduta mill-ewwel wa?da, jekk l-applikazzjoni konkreta ta' din il-le?i?lazzjoni f'ka? spe?ifiku tistax tikser dawn il-prin?ipji wara li ji?u kkunsidrati ?-?irkustanzi kollha tal-kaw?a prin?ipali (16).

1. Prin?ipju ta' proporzjonalità

38. Fir-rigward tal-prin?ipju ta' proporzjonalità, hawn ta?t, ser nispjega g?aliex jien tal-fehma li sistema b?al dik stabbilita fil-le?i?lazzjoni nazzjonali inkwistjoni ma tmurx lil hinn minn dak li huwa ne?essarju biex ji?i ?gurat il-?bir tal-VAT dovuta kollha u ti?i evitata l-eva?joni.

39. B?ala l-punt tat-tluq, wie?ed g?andu j?omm f'mo??u li, f'ka? ta' frodi jew eva?joni tat-taxxa, l-awtoritajiet tat-taxxa jistg?u — u suppost g?andhom — jinjoraw id-dikjarazzjonijiet ?baljati tal-VAT sottomessi minn kontribwent u, fejn ne?essarju, jiddevjaw mir-ri?ultati tal-kontijiet mi?muma minnu. L-awtoritajiet tat-taxxa g?andhom jikkalkolaw l-ammont tal-VAT dovuta minn kontribwent, abba?i tat-tran?azzjonijiet effettivament imwettqa minnu, anki jekk ma tkun in?ar?et l-ebda fattura u ma tkun tista' tinstab l-ebda evidenza fil-kontijiet ta' dawn it-tran?azzjonijiet.

40. Fl-opinjoni tieg?i, sabiex ji??ieldu b'mod effettiv l-eva?joni tat-taxxa li ?ejja mill-“ekonomija sewda”, l-awtoritajiet tat-taxxa jistg?u spiss je?tie?u jirrikorru g?al metodi induttivi, jew jirrikorru g?al ?erti suppo?izzjonijiet, meta jikkalkolaw ir-ri?ultati ekonomi?i tal-kontribwenti ssuspettati li wettqu ?balji jew irregolaritajiet. Spe?jalment fejn ma hemmx tra??a ddokumentata ma' xiex jimxu biex jibnu mill-?did ir-realtà, jidher li huwa kwa?i inevitabbli li, f'xi drabi, l-awtoritajiet tat-taxxa jikkunsidraw *prima facie* fatti stabbiliti li, wara li jkunu ?ew ikkunsidrati ?-?irkustanzi rilevanti kollha, jidhru li huma probabbli ?afna.

41. Fil-fehma tiegħi, ma hemm l-ebda raġuni għaliex l-awtoritajiet tat-taxxa ma għandhomx, f'dan il-kuntest, jagħmlu użu minn data statistika u ekonomika biex jiġu generati valuri referenzjarji realistiċi u jinkixfu anomaliji possibbli. L-għaliex biex jintuża strument b'għall-istudji settorjali biex jiġu identifikati kontribwenti li *setgħu* ma ddikjarawx il-VAT kollha u jiġu evalwati l-ammonti li *possibbilment* baqqgħallhom iġallsu tidher, għalhekk, li taqa' fil-marġini diskrezzjonali li tagħti d-Direttiva dwar il-VAT lill-Istati Membri biex jiġguraw il-*bir* tal-VAT dovuta kollha u jipprevjenu l-evaġjoni.
42. Madankollu, kwaġi ma huwiex neċessarju li jiġi enfasizzat li d-determinazzjonijiet finali magħmula mill-awtorità tat-taxxa fir-rigward ta' kwalunkwe taxxa li għadha ma t'allsitx għandhom jirriflettu fedelment ir-realtà tar-riżultati ekonomiċi tal-kontribwent. Fi kliem ieġor, kwalunkwe aġġustament magħmul mill-awtorità tat-taxxa għandu, ovvjament, ikun minnu nnifsu korrett. Biex dan ikun il-każ, jekk jintuża metodu induttiv biex jiġi kkalkolat id-d'ul mill-bejgħ ta' kontribwent, dan il-metodu għandu jkun kapaċi jwassal għal riżultati veritieri. B'mod iktar speċifiku, jekk l-istudji settorjali jitwettqu biex jipprovdu *erti* suppożizzjonijiet, dawn l-istudji għalhekk jeġtie? li jkunu preċiżi, affidabbli u aġġornati.
43. Fil-fatt, kif intqal iktar 'il fuq, jekk titwarrab kwalunkwe penali li tista' tiġi imposta b'mod leġittimu għal frodi jew evaġjoni, l-awtoritajiet tat-taxxa ma jistgħux jitolbu, b'għala VAT mhux iddikjarata, ammont ogħla minn dak li kontribwent irġieva (jew kellu jirġievi) mill-klijenti tiegħu. L-awtoritajiet tat-taxxa ma jistgħux jagħqudu flimkien l-irkupru tal-VAT mhux imġallsa mal-impożizzjoni ta' penali minnabba ksur tar-regoli tal-VAT. Dawn huma strumenti distinti, ta' natura differenti u b'funzjonijiet differenti (17).
44. Għaldaqstant, fejn ma hemmx data preċiża marbuta mat-tranżazzjonijiet taxxabbli rilevanti, l-Istati Membri għandhom jirrikorru għal strumenti proċedurali li jirrikonjiljaw il-*tie?a* li jiġi permiss il-kxiġ ta' VAT mhux iddikjarata u li jiġi ffaċilitat il-kalkolu tagħha, mar-rekwiżit li l-ammonti li ser jintalbu b'għala mhux imġallsa japprossimaw kemm jista' jkun, u ma jmorru lil hinn minn, dawk permessi mill-Artikolu 73 tad-Direttiva dwar il-VAT (18). Din il-fehma tidher li hija kkonfermata mill-premessa 59 tad-Direttiva dwar il-VAT li b'mod espliċitu tirrikonoxxi l-libertà li l-Istati Membri, fi *dan erti* limiti u suġġetti għal *erti* kundizzjonijiet, igawdu minnha biex jadottaw miżuri ma'suba biex jissemplifikaw l-impożizzjoni ta' taxxi u jipprevjenu l-evaġjoni tagħhom.
45. F'dan il-kuntest, li kieku leġiżlazzjoni nazzjonali kellha tippermetti lill-awtoritajiet tat-taxxa jistabbilixxu l-eżistenza ta' VAT mhux iddikjarata u jiddeterminaw l-ammont tagħha sempliċement (jew prinċipalment) abbaġi ta' preżunzjonijiet li *ejjin* minn diverġenzi bejn id-d'ul iddikjarat minn kontribwent u dak stmat abbaġi ta' studju settorjali ma jidhirx li tkun qiegħda to'loq bilan? tajjeb bejn dawn i?*ew?* rekwiżiti. Fuq in-na?a l-wa?da, tali sistema tkun tassew tissemplifika x-xogħol tal-uffiċġju tat-taxxa biex jiġbor it-taxxi u jipprevjeni l-evaġjoni u l-evitar tat-taxxa. Madankollu, min-na?a l-o?ra, din is-sistema ftiit li xejn tkun kapaċi tagħti stampa fidila tar-realtà ekonomika f'kull wa?da mis-sitwazzjonijiet individwali. Għalhekk tkun twassal, x'aktarx, għal *balji* frekwenti, spiss għad-detriment tal-kontribwenti. Tali sistema għalhekk tkun tmur lil hinn minn dak li hu neċessarju biex jiġi *gurat* il-*bir* tal-VAT dovuta kollha u jiġu evitati l-evaġjoni u l-evitar.
46. Madankollu, fid-dawl tal-elementi inkluġi fil-proċess, dan ma jidhirx li huwa l-każ tal-leġiżlazzjoni nazzjonali inkwistjoni fil-kawża prinċipali. Jien qiegħed nara *ew?* raġunijiet prinċipali għaliex din il-leġiżlazzjoni ma tidhirx problematika mill-perspettiva ta' proporzjonalità.
47. L-ewwel nett, il-leġiżlazzjoni nazzjonali inkwistjoni, kif interpretata mill-qradi Taljani, timplika li l-istudji settorjali jipprovdu biss indizji ta' anomalija possibbli fid-dikjarazzjonijiet ta' kontribwent. Għalhekk, devjazzjoni sinjifikattiva mir-riżultati ta' dawn l-istudji ma twassalx awtomatikament għal deġiżjoni negattiva tal-awtoritajiet. Tista' sempliċement tagħti lok għall-ftu? ta' proċedura *inter partes*

sabiex ti?i stabbilita s-sitwazzjoni ekonomika vera ta' kontribwent. Huma, g?aldaqstant, l-ist?arri? u l-“korrezzjoni” ta' dawn ir-ri?ultati fid-dawl tal-elementi pprovduti mill-kontribwent li jippermettu lill-awtoritajiet tat-taxxa biex jiddeterminaw jekk, f'ka? spe?ifiku, kienx hemm eva?joni u evitar tat-taxxa u jikkwantifikaw l-ammont dovut. B'mod partikolari, l-involvement tal-kontribwent inkwistjoni fil-pro?edura amministrattiva — li g?aliha g?andu jing?ata ?in adegwat biex jipprepara d-difi?a tieg?u — huwa, skont il-?urisprudenza nazzjonali, rekwi?it pro?edurali essenzjali g?al-legalità tal-evalwazzjoni tal-Uffi??ju tat-Taxxa (19).

48. It-tieni nett, id-diver?enza bejn id-data ekonomika ddikjarata minn kontribwent u dik li tista' to?ro? mill-applikazzjoni ta' studju settorjali ma tag?tix lok g?al pre?unzjoni *legali*. Fil-fatt, l-applikazzjoni tal-istudju settorjali g?al sitwazzjoni spe?ifika jista' biss jag?ti lok g?al pre?unzjoni *sempli?i* (“*presunzione semplice*”) fi ?dan it-tifsira tal-Artikolu 2729(1) tal-Codice Civile (il-Kodi?i ?ivili Taljan). Skont din id-dispo?izzjoni, ir-rikonoxximent ta' tali pre?unzjonijiet huwa f'idejn il-“prudenza tal-im?allef”, li huwa dak li g?andu jippermettihom biss meta jkunu “serji, pre?i?i u konsistenti”.

49. G?alhekk, l-applikazzjoni tal-istudju settorjali g?al sitwazzjoni spe?ifika ma tipprodu?ix ?aqliqa vera fl-oneru tal-prova: huwa xorta l-uffi??ju tat-taxxa li g?andu jipprodu?i prova, skont l-istandard legali me?tie?, ta' kwalunkwe ksur allegatament imwettaq minn kontribwent. Madankollu, l-applikazzjoni tal-istudju settorjali, tag?ti lok, biex jitpo??a fuq il-kontribwent oneru biex jipprodu?i prova: huwa jkollu jressaq argumenti u dokumentazzjoni ta' sostenn li jistg?u jispjegaw g?aliex ir-ri?ultati tieg?u jiddevjaw minn dawk li setg?u jkunu normalment mistennija minn negozju simili. Nifhem li l-awtorità tat-taxxa g?andha tikkunsidra dawn l-elementi u, fejn ma jkunx hemm konvinzjoni, g?andha tispjega fl-evalwazzjoni finali tag?ha r-ra?uni g?al dan. Fil-ka? ta' tilwim sussegwenti, fl-a??ar mill-a??ar tkun f'idejn l-im?allef biex jevalwa b'mod ?ieles l-elementi prodotti mi?-?ew? partijiet, ming?ajr ma jkun marbut minn xi pre?unzjoni.

50. G?alhekk, wie?ed g?andu j?omm f'mo??u li regoli nazzjonali li jikkon?ernaw il-?bir ta' VAT mhux iddikjarata jikkostitwixxu l-implementazzjoni tad-dispo?izzjonijiet tad-Direttiva dwar il-VAT u, dawn, g?andhom ji?u interpretati u applikati f'konformità mal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea (“il-Karta”) (20).

51. Dan l-aspett huwa, fil-fehma tieg?i, pjuttost importanti g?al din il-kaw?a. Fil-fatt, il-le?i?lazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ??id, u mhux f'mod insinifikattiv, is-setg?at tal-amministrazzjoni fil-konfront tal-kontribwenti. L-amministrazzjoni hija permessa, fir-rigward ta' kontribwenti spe?ifi?i, li tag?mel ?erti suppo?izzjonijiet *prima facie* billi tirrikorri g?al data statistika u ekonomika li ma tikkon?ernax lil dawk il-kontribwenti. Fl-opinjoni tieg?i, biex tali sistema tkun proporzjonata, hija me?tie?a konformità stretta mal-Artikoli 47 (“Id-dritt g?al rimedju effettiv u g?al pro?ess imparzjali”) u 48 (“Il-pre?unzjoni ta' inno?enza u dritt g?ad-difi?a”) tal-Karta.

52. L-ewwel nett, dan ifisser, li, qabel ma l-awtoritajiet tat-taxxa jadottaw mi?ura li ser taffettwa b'mod negattiv lil kontribwent, dik il-persuna g?andha titpo??a f'po?izzjoni li fiha tista' b'mod effettiv tesprimi l-opinjoni tag?ha fir-rigward tal-informazzjoni li l-awtoritajiet g?andhom l-intenzjoni jibba?aw id-de?i?joni tag?hom fuqha. Din il-persuna g?andha ting?ata bi??ejjed ?in biex tipprepara d-difi?a tag?ha (21). It-tieni nett, kwalunkwe evalwazzjoni mag?mula mill-awtoritajiet tat-taxxa g?andu jkun possibbli li ti?i kkontestata quddiem qorti li tista' tist?arre? il-kwistjonijiet kollha ta' fatt u ta' li?i invokati minn din il-persuna.

53. F'dan ir-rigward, sa fejn hija kkonfernata l-applikazzjoni tal-istudju settorjali, nemmen li kontribwent għandu, b'mod partikolari, ikun kapaċi jikkontesta kemm il-korrettezza intrinsika tal-istudju (22) kif ukoll/jew ir-rilevanza tiegħu għall-evalwazzjoni tas-sitwazzjoni speċifika tiegħu (pereżempju, minnabba l-elementi kkunsidrati jew mhux ikkunsidrati fl-istudju li jistgħu jaffettwaw l-istimi prodotti).

54. Fid-dawl ta' dan, kwistjoni kruċjali hija, ovvjament, l-istandard li kontribwent huwa meħtieġ li jilqa' sabiex jissodisfa l-oneru tiegħu biex jipprova li jikkonfuta l-preżunzjoni sempliċi li to'ro? mill-applikazzjoni tal-istudju. Fl-opinjoni tiegħi, dan l-istandard għandu jkun funzjoni tal-elementi miżbura mill-uffiċċju tat-taxxa li tappożja r-riżultati tal-istudju: iktar ma jkun numeru?i u kredibbli l-elementi, iktar jogħla l-livell għall-kontribwent biex jissodisfa l-oneru tiegħu, u viċe versa.

55. Madankollu, f'dan il-kuntest ma għandniex ninjoraw il-fatt li n-negozji kollha ma humiex biss sużett għal riskji u inqertezzi, i?da jistgħu jkun wkoll affettwati minn avvenimenti li l-biżżeżża l-kbira minnhom ikunu każwali. Mhux kull tnaqqis jew riżultat negattiv minn negozju jista' ji?i previst fa?ilment *ex ante*, u spjegat lo?ikament *ex post* (a?seb u ara pprovat skont l-istandard legali meħtieġ fil-kaw?i tal-qorti). Biex jikkonfuta preżunzjoni li ?eġja mill-applikazzjoni ta' studju settorjali, kontribwent jista' għalhekk ikun obligat jipprova li jprova tal-fatti negattivi (b?all-assenza jew n-numru baxx ta' tranżazzjonijiet taxxabbli f'perijodu partikolari) li, f'erti ?irkustanzi, tista' tkun e?er?izzju pjuttost diffi?li. Il-qorti nazzjonali li tkun qiegħda tisma' l-ka? għandha għalhekk tikkunsidra dan l-aspett meta tevalwa l-argumenti u l-prova prodotta mill-kontribwent biex jikkontesta evalwazzjoni li tistrie?, *inter alia*, fuq studju li huwa bba?at fuq data statistika u ekonomika.

56. Għalhekk, jien tal-fehma li le?i?lazzjoni nazzjonali b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali *per se* ma tiksirx il-prin?ipju ta' proporzjonalità, sakemm ti?i applikata f'konformità mal-Artikoli 47 u 48 tal-Karta.

2. Prin?ipju ta' newtralità fiskali

57. Fir-rigward tal-prin?ipju ta' newtralità fiskali, ma nara l-ebda ba?i biex inqis le?i?lazzjoni nazzjonali b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali b?ala wa?da li *per se* tikser dan il-prin?ipju, prin?ipalment għal ?ew? ra?unijiet.

58. Min-na?a l-wa?da, xejn ma jipprekludi lil kontribwent li jkun sużett għal evalwazzjoni tat-taxxa bba?ata fuq l-applikazzjoni ta' studju settorjali milli jitlob tnaqqis tal-input kollu tal-VAT li għalih ikollu biżżeżżjed provi. Fi kliem ie?or, ma narax għaliex il-kapa?ità tal-uffiċċju tat-taxxa biex jistabbilixxi u jikkwantifika VAT mhux iddikjarata permezz ta', *inter alia*, preżunzjonijiet li ?eġjin minn studji settorjali għandu jkollha impatt fuq id-dritt għal tnaqqis tal-kontribwent.

59. Fi kwalunkwe ka?, din to'ro? mill-prin?ipji li semmejna hawn fuq, li l-awtoritajiet tat-taxxa huma meħtieġa li jie?du stampa fidila tas-sitwazzjoni ekonomika tal-kontribwent u — irrispettivament minn kwalunkwe penali li tista' ti?i imposta — ma għandhomx jitolbu b?ala taxxa mhux im?allsa iktar minn dak li huwa effettivament dovut.

60. Min-na?a l-o?ra, ma ninsabx konvint mill-argument ta' "jgħaddi" mressaq fid-de?i?joni tar-rinviju. Fil-ka? ta' eva?joni u evitar fiskali, il-VAT li għadha ma t?allsitx mitluba mill-uffiċċju tat-taxxa tikkostitwixxi l-frazzjoni tal-korrispettiv effettivament ir?evut mill-kontribwent fil-kuntest tat-tranżazzjoni mhux iddikjarata li tikkorrispondi għar-rata tal-VAT applikabbli (23).

61. Fi kwalunkwe ka?, f'sitwazzjoni b?al dik fil-kaw?a prin?ipali, kontribwent responsabbli għal frodi jew eva?joni ma jistax jinvoka l-prin?ipju ta' newtralità, biex jikkumpara s-sitwazzjoni tiegħu

ma' dik ta' kontribwent li dejjem ikkonforma b'mod xieraq mal-obbligi tiegħu skont ir-regoli tal-VAT tal-Unjoni Ewropea u dawk nazzjonali. Kif iddeq idiet il-Qorti tal-Ġustizzja f'*Maya Marinova*, kontribwenti li jkunu wettqu evażjoni tat-taxxa li tikkonsisti, *inter alia*, fil-?abi ta' tranżazzjonijiet taxxabli u d-d?ul marbut magħhom ma jinsabux f'sitwazzjoni komparabbli għal dik ta' kontribwenti li jikkonformaw mal-obbligi tagħhom fir-rigward tal-kontabbiltà, il-preżentazzjoni tad-dikjarazzjonijiet tal-VAT u l-?las tal-VAT. F'dawn i?-?irkustanzi, il-prin?ipju ta' newtralità fiskali ma jistax ji?i invokat b'mod le?ittimu minn kontribwent li intenzjonalment ipparte?ipa f'evażjoni tat-taxxa u kkomprometta l-funzjonament tas-sistema komuni tal-VAT (24).

62. Għaldaqstant, jien tal-fehma li sistema b?al dik stabbilita fil-le?i?lazzjoni nazzjonali inkwistjoni *per se* lanqas ma tikser il-prin?ipju ta' newtralità fiskali.

IV. Konklużjoni

63. Biex nagħlaq, nipproponi lill-Qorti tal-Ġustizzja tagħti risposta għad-domanda magħmula għal de?i?joni preliminari mill-Commissione tributaria provinciale di Reggio Calabria (il-Kummissjoni Fiskali Provin?jali ta' Reggio Calabria, l-Italja) kif ?ej:

Il-prin?ipji ta' proporzjonalità u ta' newtralità fiskali li huma l-ba?i tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE tat?28 ta' Novembru 2006 dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud ma jipprekludux le?i?lazzjoni nazzjonali li tippermetti lill-awtoritajiet jevalwaw it-taxxa dovuta minn kontribwent li pre?umibbilment ma ddikjarax it-Taxxa fuq il-Valur Mi?jud kollha permezz ta' metodu induttiv li huwa bba?at fuq studji settorjali li jikkalkolaw id-d?ul probabbli ta' ?erti kategoriji ta' kontribwenti, sakemm tali le?i?lazzjoni ti?i applikata f'konformità mal-Artikoli 47 u 48 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea.

Hija f'idejn il-qorti tar-rinviju biex tiddetermina jekk l-applikazzjoni konkreta ta' din il-le?i?lazzjoni f'ka? spe?ifiku tiksirx dawn il-prin?ipji, wara li jkunu ?ew ikkunsidrati ?-?irkustanzi kollha tal-kaw?a prin?ipali.

1 Lingwa ori?inali: l-Ingli?.

2 Id-“Direttiva dwar il-VAT” (?U 2006, L 347, p. 1).

3 Gazzetta Ufficiale no. 268 tas-16 ta' Ottubru 1973.

4 Gazzetta Ufficiale no. 292 tal-11 ta' Novembru 1972.

5 Gazzetta Ufficiale no. 203 tat-30 ta' Awwissu 1993.

6 Gazzetta Ufficiale no. 110 tal-14 ta' Mejju 1998.

7 Ara, f'dan ir-rigward, is-sentenza tal?24 ta' Ottubru 1996, *Elida Gibbs*, C?317/94, EU:C:1996:400, punti 19 u 22.

8 Ara s-sentenza tal?20 ta' Di?embru 2017, *Boehringer Ingelheim PharmaFinanzamt Bingen-Alzey*, C?462/16, EU:C:2017:1006, punt 31 u l-?urisprudenza ??itata.

9 Ara s-sentenza tas?7 ta' Novembru 2013, *Tulic? u Plavo?in*, C?249/12 u C?250/12, EU:C:2013:722, punt 33 u l-?urisprudenza ??itata.

10 Ara, f'dan ir-rigward, is-sentenza tal?24 ta' Ottubru 1996, *Elida Gibbs*, C?317/94, EU:C:1996:400, punti 24 u 28.

- 11 Ara, f'dan ir-rigward, is-sentenza tal-24 ta' Ottubru 1996, *Elida Gibbs*, C-317/94, EU:C:1996:400, punt 23.
- 12 Sentenza tal-5 ta' Ottubru 2016 *Maya Marinova*, C-576/15, EU:C:2016:740, punti 41 u 42 u l-urisprudenza citata.
- 13 *Idem*, punti 43 u 44.
- 14 Sentenza tad-19 ta' Lulju 2012, *Rodihs*, C-263/11, EU:C:2012:497, punt 44.
- 15 Sentenza tal-20 ta' Junju 2013, *Rodopi-M 91*, C-259/12, EU:C:2013:414, punt 32.
- 16 Ara, f'dan ir-rigward, is-sentenzi tat-28 ta' Lulju 2016, *Astone*, C-332/15, EU:C:2016:614, punt 36, u tal-5 ta' Ottubru 2016, *Maya Marinova*, C-576/15, EU:C:2016:740, punt 46.
- 17 Ara, f'dan ir-rigward, is-sentenzi tal-15 ta' Jannar 2009, *K-1*, C-502/07, EU:C:2009:11, punti 18 u 19; tad-19 ta' Lulju 2012, *Rodihs*, C-263/11, EU:C:2012:497, punt 49; u tad-9 ta' Lulju 2015, *Salomie u Oltean*, C-183/14, EU:C:2015:454, punt 52.
- 18 Ara, b'analoġija, is-sentenzi tal-10 ta' Lulju 2008, *Koninklijke Ahold*, C-484/06, EU:C:2008:394, punt 39, u tal-5 ta' Ottubru 2016, *Maya Marinova*, C-576/15, EU:C:2017:740, punt 48.
- 19 Ara, b'mod partikolari, Corte di Cassazione (il-Qorti tal-Kassazzjoni), Sezioni Unite, is-sentenzi Nru 26635, 26636, 26637 u 26638 tat-18 ta' Diċembru 2009, u Nru 18184 tad-29 ta' Lulju 2013.
- 20 Ara, f'dan ir-rigward, is-sentenza tas-26 ta' Frar 2013, *Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105, punt 27.
- 21 F'dan ir-rigward, is-sentenza tat-3 ta' Lulju 2014, *Kamino International Logistics and Datema Hellmann Worldwide Logistics*, C-129/13 and C-130/13, EU:C:2014:2041, punti 30, 33 u 38 u l-urisprudenza citata.
- 22 Għal din ir-raġuni, inqis li huwa indispensabbli li jkun hemm grad massimu ta' trasparenza fir-rigward tal-metodoloġiji segwiti fil-preparazzjoni tal-istudju u l-elementi u l-parametri użati fiha.
- 23 Ara l-Artikoli 73, 78(a), u 96 tad-Direttiva dwar il-VAT.
- 24 Sentenza tal-5 ta' Ottubru 2016, *Maya Marinova*, C-576/15, EU:C:2016:740, punt 49.